הונגש באמצעות
המרכז להנגשת מידע של
עמותת נגישות ישראל (ע"ר)

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של הפניקס חברה לביטוח בע"מ ליום 31.12.2020

הפניקס

תוכן העניינים

עמוד

דוח מיוחד של רואה חשבון 3

רקע ודרישות גילוי 4

הגדרות 6

מתודולוגיית חישוב 8

סעיף 1 – יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון 12

סעיף 2 – מאזן כלכלי 13

סעיף 2 א' – מידע אודות מאזן כלכלי 15

סעיף 2 ב' – הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה 21

סעיף 3 – הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון 22

סעיף 4 – הון נדרש לכושר פירעון (SCR) 24

סעיף 5 – סף הון (MCR) 26

סעיף 6 – השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה 27

סעיף 7 – ניתוח רגישות לשינויים בריבית 28

סעיף 8 – מגבלות על חלוקת דיבידנד 29

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144א',
תל-אביב 6492102

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

לכבוד
הדירקטוריון של
הפניקס חברה לבטוח בע"מ

הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של ה ממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן – החברה) ליום 31 בדצמבר, 2020

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - **"SCR"**) ואת ההון הכלכלי של חברת הפניקס חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2020 (להלן **"המידע"**), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה ומסומן בחותמת משרדנו לשם זיהוי (להלן **"הדו"ח"**).

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – **"הממונה"**) בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 2020-1-15 מתאריך 14 באוקטובר 2020 וכן בהתאם להוראות הממונה בדבר עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II מתאריך 15 באוקטובר 2020 (להלן – "ההוראות").

החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי, ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020, כפי שמוצג בסעיף 2 בדו"ח פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

פרט לאמור לעיל לעניין נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה, על בסיס בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע, לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות, הוכן והוצג מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד' – הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
26 במאי, 2021

א. רקע ודרישות הגילוי

משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") 2020-1-15 - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן – "**הוראות משטר כושר פירעון כלכלי**"), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו לאחרונה בחוזר 2020-1-17 - להלן "**הוראות הגילוי**".

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.**

ההון העצמי המוכר, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר מטיל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR ו MCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR ללא הוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות ולא יעלה על 50% מה-SCR תחת הוראות הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות.

ההון המוכר מושווה להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, סף ההון יהיה שווה לסכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון המוכר וההון הנדרש מחושבים באמצעות נתונים ומודלים המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. חישובים אלה מאופיינים ברמת מורכבות גבוהה.

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות, בין היתר, הוראות מעבר והתאמת תרחיש מניות כדלהלן:

א. בחירה באחת מהחלופות הבאות:

1. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן – "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.
2. הגדלת ההון המוכר באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט בסעיף ג' להלן. סכום הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן – "ניכוי בתקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה השנייה של שימוש בניכוי בתקופת הפריסה.

ב. בנוסף לאמור בסעיף א' לעיל, משטר כושר פירעון כלכלי כולל דרישת הון מוקטנת שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה, קצב השחרור של מרווח הסיכון ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ב. הגדרות

החברה	-	פניקס חברה לביטוח בע"מ.
הוראות משטר כושר פירעון כלכלי	-	הוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") 2020-1-15 - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (חוזר סולבנסי), על הבהרותיו.
אומדן מיטבי (Best Estimate)	-	צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	-	ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	-	ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)	-	הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	-	סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הון עצמי מוכר	-	סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
הון רובד 1 בסיסי	-	עודף נכסים על התחייבויות במאזן הכלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח ועד ליום פרסומו לראשונה של הדוח.
הון רובד 1 נוסף	-	שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף - כששווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
הון רובד 2	-	מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1 והון שלישוני מורכב - כששווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
הממונה	-	הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון	-	השפעת המתאם החלקי בין סיכונים שונים במודל על סכימתם, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
יחס כושר פירעון	-	היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.

התאמת תרחיש מניות	- דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
מאזן כלכלי	- מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
מרווח סיכון (RM)	- משקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
ניכוי בתקופת הפריסה ("סכום הניכוי")	- סכום המנוכה מעתודות הביטוח במהלך תקופת הפריסה, כמפורט בסעיף 2א'(2) להלן ובהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
סף הון מינימלי (MCR)	- הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח המחושב בהתאם לפרק ג' של חוזר סולבנסי.
רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)	- Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות קיימים הנובע מפרמיות עתידיות.
תקופת פריסה	- במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, תקופה שהינה עד ליום 31 בדצמבר 2032.
UFR	- Ultimate Forward Rate – שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
מתאם תנודתיות (VA)	- רכיב המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
מבוקר	- המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
תקנות כללי השקעה	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012.

ג. מתודולוגיית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 וליום 31 בדצמבר 2019, חושבו ונערכו בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן העיקרי. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של פעילות הגמל והפנסיה המוחזקת על ידי חברת הביטוח ומייחס שווי אפסי לנכסים לא מוחשיים והוצאות רכישה נדחות.

הגדלת ההון הכלכלי על פי הוראות המעבר

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 ("הניכוי בתקופת הפריסה" או "הניכוי"). לגבי הניכוי בתקופת הפריסה נשלח מכתב למנהלי חברות הביטוח "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" ("מכתב העקרונות"). בהתאם למכתב העקרונות, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (ללא התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן לינארי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

על החברה לוודא כי יתרת הניכוי בכל מועד דיווח ("ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה") תהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה.

הניכוי בתקופת הפריסה יחושב מחדש בתקופות עוקבות במקרים הבאים:

(א) מדי שנתיים, לאחר קבלת אישור הממונה;

(ב) אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח;

(ג) בהתאם לדרישת הממונה, אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז מתן האישור.

בחודש מרס 2020 פורסם תיקון להוראות החוזר המאוחד לעניין בדיקת נאותות העתודה להלן – חוזר ה-LAT. התיקון כלל שינויים באופן חישוב התחייבויות הביטוח במסגרת בדיקת נאותות העתודה וקבע ששינויים אלו יחולו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2020 כשינוי מדיניות חשבונאית בדרך של יישום למפרע. בהתאם להוראות הפיקוח התיקון האמור לא בא לידי ביטוי בחישוב הניכוי בתקופת

הפריסה ליום 31 בדצמבר 2019. כמו כן, היישום למפרע לא הובא לידי ביטוי במאזן לפי תקינה חשבונאית המובא בסעיף 2 להלן.

בחודש מרס 2021 פורסמה הבהרה בנושא אשר קבעה כי חישוב השפעת חוזר ה-LAT על גובה הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020 יבוצע בדרך של חישוב למפרע, באופן הבא:

הניכוי בתקופת הפריסה יחושב ליום 31 בדצמבר 2019 באותה שיטה בה חושב בדוח יחס כושר פירעון כלכלי למועד זה, כאשר התחייבויות הביטוח על בסיס חשבונאי כוללות את השפעת חוזר ה-LAT, והתחייבות הביטוח על בסיס כלכלי (אומדן מיטבי בתוספת מרווח הסיכון) וכן תוספת השווי ההוגן של אג"ח מיועדות כוללות את ההשפעה הנגזרת מכך. גובה הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020 יתבסס על הניכוי בתקופת הפריסה שחושב למפרע ויופחת כאמור לעיל. לפרטים נוספים בדבר השפעת שינוי זה ראה סעיף 1 א' להלן.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תת רכיב סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט להלן. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי חברת ביטוח רשאית להכיר בהתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה עד לגובה יתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי בתוספת נכס מס כנגד רווחים עתידיים עד ל-5% מהון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- הרווחים העתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT (ביטוח בריאות קצר טווח) בלבד.

ד. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2020. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד הדיווח השנתי של החברה לשנת 2020 אם וככל שבוצעו.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחיות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

א) תחום הביטוח נתון לשינויים תכופים בהסדרים התחיקתיים ובהוראות הרגולטוריות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.1.2 2.3.1. בחלק ב' וסעיף 4.1 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2020.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על הרווחיות ותזרימי המזומנים של החברה וכפועל יוצא מכך על יחס כושר הפירעון הכלכלי שלה.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

ב) בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה להתחייבויות תלויות לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה. לפרטים בדבר החשיפה לתביעות תלויות ליום 31 בדצמבר 2020 ראה ביאור 39

לדוחות הכספיים לשנת 2020. לעדכון בדבר התפתחויות בחשיפה זו לאחר תאריך הדיווח ראה ביאור 7 בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2021.

ג) ביום 13 במאי 2021, פורסם על ידי הממונה עדכון לקובץ שאלות ותשובות ליישום וגילוי משטר כושר פירעון כלכלי של חברה ביטוח (להלן "קובץ שאלות ותשובות") שה. 2021-532. במסגרת קובץ השאלות ותשובות ניתנה הבהרה בנוגע לגבול החוזה בפוליסות חיסכון ללא מקדם מובטח ששווקו לאחר שנת 2013. ההבהרה קובעת כי גבול החוזה הינו מועד הבטחת מקדם ההמרה, כמו כן, צויין כי עבור החישוב ליום 31 בדצמבר 2020, ניתן להמשיך ולהשתמש בגבול החוזה שהיה בשימוש החברה בחישוב ליום 31 בדצמבר 2019 עבור פוליסות אלה. יישום גבולות החוזה כאמור לעיל טרם יושם בדוח זה ויישומו על פי אומדן ראשוני, צפוי להקטין את יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה באופן שאינו מהותי.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

א. יחס כושר פירעון כלכלי

	ליום 31 בדצמבר	
	2020	2019
	מבוקר*	
	אלפי ש"ח	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 3	12,770,842	12,086,505
הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4	6,661,640	7,455,885
עודף	6,109,203	4,630,620
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)	**192%**	**162%**
<u>השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:</u>		
גיוס מכשירי הון	-	220,000
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	12,770,842	12,306,505
עודף	6,109,203	4,850,620
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)	**192%**	**165%**

*כל מקום בדוח זה בו מופיע "מבוקר" המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 בדיקה של מידע כספי עתידי.

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יחס כושר פירעון כלכלי ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 7 להלן.

שינויים עיקריים בעודפי ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי לעומת אשתקד:

- תשואות חיוביות מעל ריבית חסרת סיכון בתיקי עמיתים (המשפיעות חיובית על הכנסות החברה מדמי הניהול בתיקים אלו) ובתיק הנוסטרו הביאו לגידול בהון רובד 1 של החברה, ומנגד הגדילו את דרישת ההון. במצטבר, תשואות אלו הובילו להשפעה חיובית משמעותית ביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.
- במהלך שנת 2020 החברה ביצעה מחקרים ועדכון פרמטרים במודל האקטוארי ובמודל ההוצאות, אשר הביאו להשפעה חיובית על יחס כושר פירעון.

- נרשמה השפעה חיובית משמעותית על יחס כושר הפירעון כתוצאה מגידול בהתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה בהתאם לאומדן החברה באשר למס הניתן למימוש. השפעה זו הקטינה את דרישת ההון ובהתאם הגדילה את עודפי ההון.
- ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון (בטווח בינוני – ארוך) השפיעה באופן שלילי על עודפי ההון ועל יחס כושר הפירעון של החברה.
- בחודש דצמבר 2020, חתמה החברה עם מבטח משנה המדורג בדירוג AA, על הסכם שמטרתו לספק לחברה הגנה חלקית מפני תרחיש ביטולים המוניים בעסקי ביטוח חיים ובריאות. השפעת העסקה על עודפי ההון הינה גידול של כ- 290 מיליון ש"ח שמגדילים בכ- 7% את יחס כושר הפירעון (בהתחשבות בהוראות הפריסה והתאמת תרחיש מניות). לפרטים נוספים אודות העסקה ראה דיווח מיידי מיום 27 בדצמבר, 2020.
- בחודש במרץ 2021, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 200 מיליון ש"ח שמקטינים את עודפי ההון בסכום זה. בהתאם להנחיות, סכום הדיבידנד מנוכה מיתרת ההון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2020. לפרטים נוספים ראה סעיף 8 להלן, וכן דיווח מיידי מיום 25 למרץ 2021.

<u>סכום הניכוי</u>

השפעת יישום חוזר ה –LAT, כאמור בסעיף ג' לעיל, הינה הגדלת גובה הניכוי לתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2019 בסכום של כ-382 מיליון ש"ח. אלמלא החוזר עודף ההון ל 31 בדצמבר 2020 היה 5,816 מיליון ש"ח ויחס כושר פירעון 186% וזאת לאחר הפחתה של גובה הניכוי כאמור במכתב העקרונות.

ב. <u>סף הון (MCR)</u>

	ליום 31 בדצמבר	
	2020	2019
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
סף הון (MCR) - ראה סעיף 5 א'	1,665,410	1,863,971
הון עצמי לעניין סף הון - ראה סעיף 5 ב'	9,773,104	8,919,336

סעיף 2 - מאזן כלכלי

	מידע אודות מאזן כלכלי	ליום 31 בדצמבר			
		2020		2019	
		מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי
		מבוקר			
		אלפי ש"ח			
נכסים					
נכסים בלתי מוחשיים	3	718,735	-	692,345	-
הוצאות רכישה נדחות	4	1,431,579	-	1,486,891	-
רכוש קבוע		720,269	720,269	624,348	624,348
השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח					
חברות מנהלות	5	642,402	229,233	625,797	247,135
חברות מוחזקות אחרות	5	503,127	481,831	484,843	466,288
סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח		1,145,529	711,064	1,110,640	713,423
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה		1,839,576	1,839,576	1,554,065	1,554,065
נדל"ן להשקעה – אחר		2,728,710	2,728,710	2,547,356	2,547,356
נכסי ביטוח משנה - ראה סעיף 2ב'	1	2,531,660	2,113,529	2,347,721	2,170,939
חייבים ויתרות חובה	10	1,055,024	949,619	1,010,520	1,010,520
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה		65,570,447	65,570,447	64,304,915	64,304,915
השקעות פיננסיות אחרות					
נכסי חוב סחירים		7,993,914	7,993,914	7,742,370	7,742,370
נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות	6	4,979,180	5,294,740	4,583,938	4,982,991
אג"ח מיועדות	7	7,369,589	10,250,891	7,246,299	10,235,938
מניות		1,851,347	1,851,347	1,520,099	1,520,099
אחרות		3,166,061	3,166,061	2,131,610	2,131,610
סך כל השקעות פיננסיות אחרות		25,360,091	28,556,953	23,224,316	26,613,008
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה		10,464,216	10,464,216	5,612,435	5,612,435
מזומנים ושווי מזומנים אחרים		943,183	943,183	1,357,883	1,357,883
נכסים אחרים		196	196	335,058	335,058
סך כל הנכסים		**114,509,215**	**114,597,762**	**106,208,493**	**106,843,950**
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה		**78,034,084**	**78,148,171**	**71,662,076**	**71,765,970**
הון					
הון רובד 1 בסיסי		6,191,958	8,754,738	4,877,009	7,855,814
סך כל ההון		**6,191,958**	**8,754,738**	**4,877,009**	**7,855,814**

	מידע אודות מאזן כלכלי	ליום 31 בדצמבר			
		2020		2019	
		מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי
		מבוקר			
		אלפי ש"ח			
התחייבויות					
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'	1,8	22,619,606	17,486,165	22,710,165	17,309,370
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'	1,8	76,912,239	74,813,744	71,132,337	68,836,613
מרווח סיכון (RM)	1	-	7,516,682	-	7,918,800
ניכוי בתקופת הפריסה	2	-	(4,455,219)	-	(4,444,588)
התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו	9	783,599	2,344,248	623,967	2,381,244
זכאים ויתרות זכות	4,10	2,255,326	2,131,341	1,930,402	1,809,740
התחייבויות פיננסיות	11	5,746,487	6,006,064	4,934,613	5,176,957
סך כל ההתחייבויות		**108,317,257**	**105,843,024**	**101,331,484**	**98,988,136**
סך כל ההון וההתחייבויות		**114,509,215**	**114,597,762**	**106,208,493**	**106,843,950**

שינויים עיקריים לעומת אשתקד

- להסברים לגבי שינויים עיקריים בהון רובד 1, ראה סעיף 3 להלן.
- להרחבה בדבר שינויים בניכוי בתקופת הפריסה ולמידע נוסף בגין השפעות משמעותיות נוספות על מרכיבי יחס כושר פירעון כלכלי, ראה סעיף 1 א' לעיל.

סעיף 2 א' – מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מרווח סיכון (RM) וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס הערכה מיטבית (להלן – BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהוון לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שפעילות החברה לא תשתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף ד1 לעיל – הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בביאור 37 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

מרווח סיכון (Risk Margin) – בנוסף להתחייבויות הביטוחיות על בסיס הערכה מיטבית מחושב רכיב של מרווח סיכון, המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושבות על בסיס הערכה מיטבית, במלואן. מרווח הסיכון מחושב בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהוון בריבית חסרת סיכון מותאמת, אך ללא רכיב ה-VA ועל בסיס דרישות ההון הנוכחיות והעתידיות. דרישת ההון העתידית מחושבת על פי "שיטת גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיבי דרישת ההון שחושבו למועד הדיווח בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את ההתפתחות של סיכוני המודל הסטנדרטי על פני ציר הזמן. התחשיב אינו לוקח בחשבון את דרישת ההון בגין סיכוני שוק.

<u>מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית</u>

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.

- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק. בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות (למשל שיעורי ביטולים) לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר לניסיון של השנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון (RM)

מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% בהתאם להנחיות משטר כושר פירעון כלכלי, ושיעור זה אינו בהכרח משקף את עלות ההון שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בהקשר זה יש להדגיש, כי דרישות ההון מבוססות על אותו המודל המשמש לחישוב ההערכה המיטבית לרבות מגבלותיו כפי שמתואר לעיל.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

ההנחות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומסקנות פרי הפעלת שיקול דעת מקצועי, המתבססים הן על ניסיון רלוונטי והן על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

א) <u>הנחות כלכליות</u>

- ריבית היוון – עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל ("ריבית חסרת סיכון") ובתוספת מרווח (VA), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור ריאלי קבוע של 2.6% (UFR) כפי שנקבע על ידי הממונה (להלן "ריבית היוון").
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים וביטוח בריאות ארוך טווח הינו זהה לריבית ההיוון (וזאת למעט הנחת התשואה בגין אג"ח מיועדות).
- שיעור התשואה על אג"ח מיועדות מביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.

ב) <u>הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)</u>

הוצאות הנהלה וכלליות – החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון כמות כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

ג) <u>הנחות דמוגרפיות</u>

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות).
- תמותת גמלאים ופעילים.
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה ובריאות.
- שיעורי מימוש במסלולי גמלא.

ד) <u>ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי</u>

אומדן ההתחייבויות הביטוחיות בענפים השונים בגין פוליסות שהורווחו מבוססת על ההפרשה למאזן דצמבר 2020. האומדן כולל הוצאות עקיפות, ואינו כולל מרווח סיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור.
בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס חישובי המאזן כאשר נלקח החלק הלא מורווח של התביעות התלויות (גם מאלו מנוכים מרווחי סיכון ומרווחים לא מפורשים נוספים).

(2) ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020

הניכוי בתקופת הפריסה ("הניכוי") חושב, בהתאם להוראות הכלולות במשטר כושר פירעון כלכלי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן –"**מכתב העקרונות**").

הניכוי, אשר הסתכם לסך של 4,445 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2019 ולסך של 4,455 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020 לאחר הפחתה של שנה ובתוספת השפעת יישום חוזר ה-LAT (כאמור בסעיף 1 א' לעיל), חושב כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019. הפרשים אלו חושבו ברמת קבוצות מוצרים בהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות.

בהתאם למכתב העקרונות, החברה בחנה את הצורך בהפחתת ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ביחס לקצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון, כאשר הוא מחושב ללא הניכוי בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות. החברה ביצעה בחינה בהתאם להוראת המעבר הכלולה במכתב העקרונות, לפיה חברת ביטוח רשאית לשקול את ביצוע ההפחתה בערכו של הניכוי בתקופת הפריסה על בסיס השחרור המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות SLT בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה (להלן – השחרור), וזאת בהתקיים תנאים מסוימים בהם עמדה החברה כמפורט במכתב העקרונות. בנוסף, בחנה החברה את הצורך בהפחתת ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה גם בהתבסס על מודל תחזית יחס כושר פירעון כלכלי שפותח בחברה, בהתאם לפרקטיקות מקובלות בעולם.

בהתאם לכך, החברה לא מצאה צורך בהפחתת ערכו של הניכוי נכון ליום 31 בדצמבר 2020.

יצוין כי על החברה מוטל לחשב את הניכוי בתקופת הפריסה מחדש במקרים הבאים:

א) לפחות מידי שנתיים.
ב) אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של החברה.
ג) בהתאם לדרישת הממונה.

בעקבות חישוב מחדש כאמור עשויה להתבצע הפחתה בערכו של סכום הניכוי בתקופת הפריסה.

החברה קיבלה את אישור הממונה להכללת מלוא סכום ניכוי הפריסה, בחישוב יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2019. גובה הניכוי בתקופת הפריסה בעתיד כפוף לשינויים בהנחות הנ"ל, בהתפתחויות העסקים ובאישור תקופתי של הממונה.

נכסים והתחייבויות אחרים:

(3) **נכסים בלתי מוחשיים** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.

(4) **הוצאות רכישה נדחות** - בהתאם לחלק א פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(5) **השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר, המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי.
הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.
בחברה המנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת ההפרש המקורי המתייחס לחברה זו.

(6) **נכסי חוב בלתי סחירים** - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

(7) **אג"ח מיועדות** – בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי בהתאם לשווין הכלכלי המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.

(8) **התחייבויות תלויות** - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ד.2.ב' לעיל.

(9) **התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות (בהתחשב בסכום הניכוי) במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים במשטר משטר פירעון כלכלי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.

(10) **זכאים ויתרות זכות, חייבים ויתרות חובה** - בהתאם לחלק א' פרק 1 של חוזר סולבנסי, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.

(11) **התחייבויות פיננסיות** – חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

סעיף 2 ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

	ליום 31 בדצמבר 2020		
	אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
	ברוטו	ביטוח משנה	בשייר
	מבוקר		
	אלפי ש"ח		
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה			
חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	12,252,737	362,877	11,889,859
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	5,233,428	1,514,126	3,719,302
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	**17,486,165**	**1,877,004**	**15,609,161**
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	74,813,744	236,525	74,577,219
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	**92,299,909**	**2,113,529**	**90,186,380**

	ליום 31 בדצמבר 2019		
	אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
	ברוטו	ביטוח משנה	בשייר
	מבוקר		
	אלפי ש"ח		
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה			
חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	11,962,693	443,200	11,519,493
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	5,346,677	1,513,771	3,832,906
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	**17,309,370**	**1,956,971**	**15,352,399**
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	68,836,613	213,967	68,622,646
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	**86,145,983**	**2,170,938**	**83,975,045**

<u>שינויים עיקריים לעומת אשתקד:</u>

- מרבית הגידול במהלך שנת 2020, בסה"כ ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה נובע מתשואות חיוביות מעבר לריבית ההיוון והפקדות שוטפות בתיקי עמיתים בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

	ליום 31 בדצמבר 2020			
	הון רובד 1			
	בסיסי	נוסף	הון רובד 2	סה"כ
	מבוקר			
	אלפי ש"ח			
הון עצמי	8,754,738	905,714	3,582,290	13,242,742
ניכויים מהון רובד 1 (א)	(220,430)	-	-	(220,430)
הפחתות (ב)	-	-	-	-
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)	-	-	(251,470)	(251,470)
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)	**8,534,308**	**905,714**	**3,330,820**	**12,770,842**
מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס	5,918,943			5,918,943

	ליום 31 בדצמבר 2019			
	הון רובד 1			
	בסיסי	נוסף	הון רובד 2	סה"כ
	מבוקר			
	אלפי ש"ח			
הון עצמי	7,855,814	709,692	3,539,963	12,105,469
ניכויים מהון רובד 1 (א)	(18,964)	-	-	(18,964)
הפחתות (ב)	-	-	-	-
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)	-	-	-	-
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)	**7,836,850**	**709,692**	**3,539,963**	**12,086,505**
מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס	5,936,821			5,936,821

<u>שינויים עיקריים לעומת אשתקד:</u>

- הון רובד 1 הושפע לחיוב מתשואות חיוביות מעל ריבית ההיוון בתיקי העמיתים ובתיק הנוסטרו במהלך שנת הדוח, מכירות של עסק חדש, התכלות דרישת ההון החיתומיות עבור עסק קיים (אשר מקטינה את רכיב ה-RM), מחקרים ועדכון פרמטרים במודל האקטוארי ובמודל ההוצאות. השפעות אלו קוזזו בחלקן על ידי ההשפעה השלילית של ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון (בטווח בינוני – ארוך) וכן מסטיות מהנחות תפעוליות ודמוגרפיות. הסך המצרפי של השינויים הללו הביא לגידול בהון רובד 1 של כ-1 מיליארד ש"ח. בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, נוכה מהון רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2020 סכום דיבידנד בסך של 200 מיליון ש"ח שהוכרז וחולק לאחר תאריך הדוח.
- במהלך 2020 הנפיקה החברה הון רובד 1 נוסף בסך של כ-220 מיליון ש"ח.
- לאור קיטון בדרישת ההון חרגה החברה ממגבלה כמותית של הון רובד 2 בסכום של כ-251 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים בגין השינוי בדרישת ההון ראה סעיף 4 להלן.

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד– "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן – נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.

(ב) הפחתות – בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות – בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ד) <u>הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון</u>

	ליום 31 בדצמבר	
	2020	2019
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
הון רובד 1		
הון רובד 1 בסיסי	**8,534,308**	**7,836,850**
הון רובד 1 נוסף		
מכשירי הון רובד 1 נוסף	905,714	709,692
מכשירי הון ראשוני מורכב	-	-
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית	-	-
סך הון רובד 1 נוסף	**905,714**	**709,692**
סך הון רובד 1	**9,440,022**	**8,546,542**
הון רובד 2		
מכשירי הון רובד 2	1,466,420	1,430,875
מכשירי הון משני מורכב	1,687,761	1,679,901
מכשירי הון שלישוני מורכב	428,109	429,187
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית	(251,470)	-
סך הון רובד 2	**3,330,820**	**3,539,963**
סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	**12,770,842**	**12,086,505**

- להסבר בגין שינויים עיקריים לעומת אשתקד ראה לעיל.
- לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

	ליום 31 בדצמבר	
	2020	2019
	דרישות הון	
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)		
הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק *	3,674,610	3,479,504
הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי	401,319	368,366
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים	2,985,997	3,456,963
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)	5,370,929	5,627,919
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי	1,089,137	1,105,217
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון	(4,530,968)	(4,696,538)
סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR	**8,991,024**	**9,341,432**
הון נדרש בשל סיכון תפעולי	350,192	392,692
התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה	(2,793,799)	(2,376,483)
הון נדרש בשל חברות מנהלות:		
הפניקס אקסלנס פנסיה וגמל בע"מ	114,222	98,244
סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות	**114,222**	**98,244**
סה"כ הון נדרש לכושר פירעון	**6,661,640**	**7,455,885**

* בהתאמת תרחיש מניות.

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

<u>שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת אשתקד:</u>

- שינויים בהון הנדרש לכושר פירעון משנה לשנה מושפעים מהתכלות דרישת הון בגין מוצרי ביטוח קיימים אשר מקטינה את ההון הנדרש לכושר פירעון ומנגד, מכירות מוצרים חדשים אשר מגדילים את ההון הנדרש לכושר פירעון.
- בשנת הדוח, חל קיטון בהון הנדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים ובביטוח בריאות (SLT) כתוצאה מעסקת ביטוח משנה של ביטולים המוניים כמפורט בסעיף 1 א' לעיל וכן כתוצאה מביצוע מחקרים ועדכון פרמטרים במודל האקטוארי ובמודל ההוצאות.
- גידול בדרישת ההון בשל רכיב סיכון שוק נובע מגידול בנכסים לאור תשואות שנת 2020 ומהתכלות ההדרגתית של השפעת התאמת תרחיש מניות.

- בהתאם להבהרה שנכללה בקובץ שאלות ותשובות שיעור המס לצורך חישוב ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה יקבע באופן הבא: ככלל, יש להניח כי האירוע ממנו נובע ההפסד הגלום בחישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מתחרש ב-12 החודשים העוקבים לתאריך החישוב. בחישוב ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה יש להביא בחשבון את כל השיקולים המהותיים אשר ישפיעו על חבות או זיכוי המס של החברה, לרבות בסיס המס הרלוונטי, המבנה התאגידי ועיתוי היווצרות הפסדים או רווחים שכנגדם ניתן לקזז את ההפסד שנרשם לצורכי מס. בין היתר, יש להביא בחשבון את הכללים לעניין קיזוז מס שכר, הסבירות שההפסדים הכלולים בתרחיש יבואו לידי ביטוי בדוח לצורכי מס ושיעורי מס צפויים בגין הפסדים אשר יוכרו לצורכי מס רק בעת מימוש נכסים. ככל שאין סיבה להניח ששיעור המס בחישוב ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה שונה באופן מהותי משיעור המס לעניין חישוב העתודה למס נטו במאזן כלכלי, ניתן להניח מסיבות מעשיות כי שיעורים אלה זהים. החברה בחנה את השלכות ההבהרה. הגידול ברכיב ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה נבע בעיקר מאומדן החברה לגבי היקף המס הניתן למימוש שהביא להקטנת סך ההון הנדרש לכושר פירעון.

סעיף 5 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

	ליום 31 בדצמבר	
	2020	2019
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
סף הון לפי נוסחת MCR	1,578,250	*1,540,972
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)	1,665,410	1,863,971
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)	2,997,738	3,355,148
סף הון (MCR)	**1,665,410**	**1,863,971**

(*) הוצג מחדש

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

	ליום 31 בדצמבר 2020		
	הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
		מבוקר	
		אלפי ש"ח	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3	9,440,022	3,330,820	12,770,842
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון*	-	(2,997,738)	(2,997,738)
הון עצמי לעניין סף הון	**9,440,022**	**333,082**	**9,773,104**

	ליום 31 בדצמבר 2019		
	הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
		מבוקר	
		אלפי ש"ח	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3	8,546,542	3,539,963	12,086,505
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון*	-	(3,167,169)	(3,167,169)
הון עצמי לעניין סף הון	**8,546,542**	**372,794**	**8,919,336**

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

סעיף 6 – השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

	ליום 31 בדצמבר 2020				
	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות מבוקר	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
	אלפי ש"ח				
סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)	95,361,372	(4,455,219)	-	-	99,816,591
הון רובד 1 בסיסי	8,534,308	2,931,980	-	-	5,602,328
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	12,770,842	2,680,509	-	159,326	9,931,007
הון נדרש לכושר פירעון	6,661,640	(1,523,239)	(372,526)	-	8,557,405

ראה תיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה בסעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי, סעיף קטן 2 - ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020.

	ליום 31 בדצמבר 2019				
	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות מבוקר	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
	אלפי ש"ח				
סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)	89,620,195	(4,444,588)	-	-	94,064,783
הון רובד 1 בסיסי	7,836,850	2,924,983	-	-	4,911,867
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	12,086,505	2,924,983	-	-	9,161,522
הון נדרש לכושר פירעון	7,455,885	(1,027,001)	(413,669)	-	8,896,554

<u>שינויים עיקריים לעומת אשתקד:</u>

- להסבר בגין שינויים עיקריים לעומת אשתקד לרבות התייחסות להשפעת יישום חוזר ה-LAT על סכום הניכוי, ראה סעיף 1 א' לעיל.

סעיף 7 - ניתוח רגישות לשינויים בריבית

להלן מוצג ניתוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לשינוי בריבית למועד הדוח (תחת הוראות הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות). ניתוח זה מביא לידי ביטוי את השפעות השינוי על ההון העצמי, לרבות המגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי, ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחן הרגישות מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינם כוללים השפעות משניות או שינויים נגזרים על גורמי סיכון אחרים.

יצוין כי הרגישות איננה בהכרח לינארית, כך שרגישויות בשיעורים אחרים אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של מבחן הרגישות המוצג.

	ליום 31 בדצמבר 2020
	השפעה על יחס כושר פירעון כלכלי (בנקודות אחוז)
ירידה בריבית של 50 נקודות בסיס בריבית חסרת הסיכון	(13%)

בחישוב הרגישות נבנה עקום ריבית חסר סיכון חדש המייצג ירידה של 50 נקודות בסיס עד ה Last Liquid Point (LLP) ולאחריו אקסטרפולציית סמית-וילסון כאשר ה Ultimate Forward Rate (UFR) נשאר קבוע לפי מתודולוגיית משטר כושר פירעון כלכלי.

בוצע חישוב מחדש של מאזן כלכלי אשר לקח בחשבון את השפעת עקום הריבית החדש על כלל הנכסים וההתחייבויות המושפעים משינויים בריבית הן תלויי התשואה ושאינם תלויי תשואה. כמו כן, נלקחו בחשבון השפעות השינוי בריבית על דרישות ההון בנכסים ובהתחייבויות ועל מרווח הסיכון (Risk Margin). יצוין כי לא נלקחה בחשבון השפעת הרגישות על סכום הניכוי.

סעיף 8 – מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

ביום 27 באוקטובר 2020, קבע דירקטוריון החברה יעדים מינימליים וטווח מטרה ליחס כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II. יעד יחס כושר פירעון כלכלי מינימלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, נקבע בשיעור של 135% בעוד שיעד יחס כושר פירעון מינימלי ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה נקבע בשיעור של 105%[1] אשר עתיד להגיע ל-135% בתום תקופת הפריסה בהתאם לתוכנית ההון של החברה.

בנוסף, אישר דירקטוריון החברה טווח מטרה עבור יחס כושר פירעון כלכלי בטווח שנע בין 150%-170% בו החברה שואפת להימצא במהלך תקופת הפריסה ובסיומה, בהתחשב בגובה הניכוי בתקופת הפריסה והפחתתו ההדרגתית.

נכון ליום 31 בדצמבר 2020, מועד החישוב האחרון, החברה עומדת ביעדים שנקבעו. מובהר בזאת, כי אין באמור כדי להבטיח שהחברה תעמוד ביעדים שנקבעו בכל עת.

<u>דיבידנד</u>

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "**המכתב**") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

<u>חלוקת דיבידנד בשנת 2021</u>

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 חילקה הפניקס ביטוח דיבידנד בסך 200 מיליון ש"ח בהתאם לתוצאות המבוקרות ליום 31 בדצמבר 2019, וכן בהתאם לתוצאות אומדן לחישוב יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ליום 31 בדצמבר 2020 (להלן "האומדן") לפרטים נוספים בגין האומדן ראה דיווח מיידי מיום 25 למרץ 2021.

בהתאם לתוצאות המבוקרות ליום 31 בדצמבר 2020, לאחר חלוקת דיבידנד ,כאמור לעיל, יחס כושר הפירעון הכלכלי של הפניקס ביטוח, הינו 192% ויחס כושר הפירעון הכלכלי ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות הינו 116%. תוצאות אלו עומדות ביעד ההון שקבע הדירקטוריון שהנו בשיעור של 105% ועומדות בטווח המטרה של 150%-170% בו החברה שואפת להימצא במהלך תקופת הפריסה ובסיומה, בהתחשב בגובה הניכוי בתקופת הפריסה והפחתתו ההדרגתית ולפיכך עומדת החברה בדרישות המכתב שפרסם הממונה בחודש אוקטובר 2017 בנוגע למגבלות לחלוקת דיבידנד, כאמור לעיל.

[1] ביום 30 בדצמבר, 2019 אישר דירקטוריון החברה את העברת חברת אקסלנס פנסיה וגמל בע"מ לחברת הפניקס אחזקות בע"מ כחלוקת דיבידנד בעין. העברה זו אושרה על ידי הממונה אולם טרם התקבל אישור רשות המיסים לביצועה ולפיכך טרם בוצעה בפועל. לנוכח האמור, אישר דירקטוריון החברה בהחלטתו מיום 27 באוקטובר 2020 שיעד זה אינו חל לעניין העברה זו. עם קבלת אישור רשות המיסים, ביצוע העברה כאמור יבחן בכפוף להוראות חוזר סולבנסי והמכתב. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.3.10 בדוח הדירקטוריון ליום 31 במרץ 2021. עוד יצוין, כי העברה זו צפויה להקטין את עודפי ההון של הפניקס ביטוח בכ-160 מיליון (כ-2% השפעה על יחס כושר הפירעון), זאת בהתבסס על חישוב שבוצע בגין יום 31 בדצמבר 2020 ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ועל יעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה בהתייחס ליחס כושר הפירעון המחושב ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות, כנדרש במכתב. יחס זה גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

	ליום 31 בדצמבר	
	2020	2019
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 6	9,931,007	9,161,522
הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה סעיף 6	8,557,405	8,896,554
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)	**116%**	**103%**
<u>השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:</u>		
גיוס מכשירי הון	-	220,000
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	9,931,007	9,381,522
עודף	1,373,602	484,967
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)	**116%**	**105%**
<u>עודף ההון לאחר פעולות הוניות ביחס ליעד הדירקטוריון:</u>		
יעד יחס כושר פירעון מינימלי ללא הוראות המעבר	**105%**	**[2]105%**
עודף הון ביחס ליעד*	**945,731**	**40,140**

* עודף ההון כולל 35% מההפרש המקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות בסך של כ-15 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020 ו-2019. הפרש זה אינו מוכר לצורך חלוקת דיבידנד כאמור לעיל.

- להסבר בגין שינויים עיקריים לעומת אשתקד ראה סעיף 1א' לעיל.

26 במאי, 2021

תאריך	בנימין גבאי יו"ר הדירקטוריון	אייל בן סימון מנהל כללי	אלי שוורץ משנה למנכ"ל, מנהל כספים ראשי	עמית נתנאל סמנכ"ל מנהל סיכונים ראשי

[2] ביום 30 בדצמבר, 2019 אישר דירקטוריון החברה את העברת חברת אקסלנס פנסיה וגמל בע"מ לחברת הפניקס אחזקות בע"מ כחלוקת דיבידנד בעין. העברה זו אושרה על ידי הממונה אולם טרם התקבל אישור רשות המיסים לביצועה ולפיכך טרם בוצעה בפועל. לנוכח האמור, אישר דירקטוריון החברה בהחלטתו מיום 27 באוקטובר 2020 שיעד זה אינו חל לעניין העברה זו. עם קבלת אישור רשות המיסים, ביצוע העברה כאמור יבחן בכפוף להוראות חוזר סולבנסי והמכתב. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.3.10 בדוח הדירקטוריון ליום 31 במרץ 2021. עוד יצוין, כי העברה זו צפויה להקטין את עודפי ההון של הפניקס ביטוח בכ-160 מיליון (כ-2% השפעה על יחס כושר הפירעון), זאת בהתבסס על חישוב שבוצע בגין יום 31 בדצמבר 2020 ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה.